

Извештај о спровођењу Националног акционог плана за коришћење обновљивих извора енергије Републике Србије

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

БФПЕ	– Бруто финална потрошња енергије
ГХГ	– Гасови са ефектом стаклене баште
ЕЕ	– Енергетска ефикасност
ЕУ	– Европска унија
ЕнЗ	– Енергетска заједница
ЕЗ	– Европска заједница
ИПА	– Претприступни фонд Европске уније
ktoe	– Кило тона еквивалентне нафте
Mtoe	– Милиона тона еквивалентне нафте
МХЕ	– Мале хидроелектране
НАПОИЕ	– Национални акциони план за обновљиве изворе енергије
ОИЕ	– Обновљиви извори енергије
ППА	– Модел уговора о откупу укупне електричне енергије
УОЕнЗ	– Уговор о оснивању Енергетске заједнице

УВОД

Усвајањем Закона о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених Нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација („Службени гласник РС”, број 62/06), Република Србија је 2006. године постала чланица Енергетске заједнице.

Према одредби члана 20. Уговора о оснивању Енергетске заједнице, Република Србија је прихватила обавезу да примени европске директиве у области обновљивих извора енергије – Директиву 2001/77/ЕЗ за промоцију електричне енергије из обновљивих извора енергије и Директиву 2003/30/ЕЗ за промоцију биогорива или других горива произведених из обновљивих извора за саобраћај. Наведене директиве су од 2009. године постепено замењиване, и у јануару 2012. године укинуте новом Директивом 2009/28/ЕЗ Европског парламента и Савета од 23. априла 2009. године о промоцији коришћења енергије из обновљивих извора и изменама, (Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources and amending and subsequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC CELEX No. 32009L0028).

У складу са Директивом 2009/28/ЕЗ и Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице од 18. октобра 2012. године (D/2012/04/MC – EnC) одређен је веома захтеван обавезујући циљ за Републику Србију који износи 27% обновљивих извора енергије у њеној бруто финалној потрошњи енергије у 2020. години. Овом Одлуком дефинисано је да Национални акциони план за обновљиве изворе енергије Републике Србије треба да буде припремљен у складу са обрасцем који је прописан Одлуком 2009/548/ЕЗ и достављен Секретаријату Енергетске заједнице. Влада је донела Закључак о усвајању Националног акционог плана за коришћење обновљивих извора енергије Републике Србије („Службени гласник РС”, број 53/13).

У складу са Законом о енергетици министарство надлежно за послове енергетике прати спровођење Националног акционог плана и о томе доставља Влади годишњи извештај (у даљем тексту: Извештај). Такође, у складу са чланом 15. Одлуке Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС – ЕпС) потписнице УОЕнЗ достављају Секретаријату ЕнЗ извештај о напретку при подстицању и коришћењу енергије из обновљивих извора сваке друге године. Први извештај доставља се до 31. децембра 2014. године, и садржи податке за 2012. и 2013. годину.

Извештај је израђен у складу са препорученим обрасцем Европске комисије (који је прилагођен од стране Секретаријата ЕнЗ потписницама УОЕнЗ), дефиницијама и упутствима за израчунавање који су наведени у Директиви 2009/28/ЕЗ и Уредби (ЕЗ) бр. 1099/2008 Европског парламента и Савета.

Приказани подаци у Извештају одређени су на основу Одлуке о утврђивању Енергетског биланса Републике Србије за 2014. годину („Службени гласник РС”, број 127/14), којом је стављена ван снаге Одлука о утврђивању Енергетског биланса Републике Србије за 2014. годину („Службени гласник РС”, број 115/13). Поплаве које су задесиле Републику Србију у мају 2014. године утицале су на стабилност рада електроенергетског система, што је захтевало нова сагледавања енергетског биланса Републике Србије за 2014. годину и његову измену. Енергетски биланс за 2014. годину приказује реализовану производњу и потрошњу за 2012. годину, процењене податке за 2013. годину и пројекције за 2014. годину. Билансирање енергије из обновљивих извора енергије обухвата производњу и потрошњу електричне енергије из великих и малих водених токова, енергије ветра и сунца, као и производњу и потрошњу топлотне енергије из геотермалне енергије и чврсте биомасе (огревно дрво, пелет и брикет). Коришћење геотермалне енергије прати Републички завод за статистику у оквиру својих статистичких истраживања, и овим податком није обухваћено коришћење геотермалне енергије употребом топлотних пумпи. Геотермална енергија користи се искључиво за грејање.

Производња и потрошња чврсте биомасе обухвата производњу и потрошњу огревног дрвета, пелета и брикета у енергетске сврхе за потребе грејања. У 2013. години регистрован је увоз биодизела у износу од 8371t. Ова количина биогорива је укључена у биланс нафте и нафтних деривата. У складу са чланом 5. став 3. Директиве 2009/28/ЕЗ прописано је да се погонска биогорива и друга течна биогорива која не испуњавају критеријуме одрживости из члана 17. ст. 2, 3, 4, 5 и 6. Директиве, не узимају у обзир приликом израчунавања удела обновљивих извора енергије. Имајући у виду да подзаконска акта којима се дефинишу критеријуми одрживости и њихова верификација још увек нису усвојена, поменути количину биогорива није могуће приказати за потребе испуњености циља ОИЕ у сектору транспорта.

Поред Енергетског биланса за 2014. годину, као извор података за израду Извештаја коришћен је Регистар повлашћених произвођача електричне енергије (<http://www.mre.gov.rs/doc/registar28.11.html>) који води Министарство рударства и енергетике сходно члану 75. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, број 145/14).

1. Секторски, укупни удели ОИЕ и стварна потрошња енергије из обновљивих извора током претходне две године (2012. и 2013. године) (члан 22. став 1. тачка (а) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Табела 1: Секторска (електрична енергија, грејање и хлађење, саобраћај) учешћа обновљивих извора енергије и укупно учешће енергије из обновљивих извора у БФПЕ

	2012.	2013.
ОИЕ – грејање и хлађење (%)	23,32	21,86
ОИЕ – електрична енергија (%)	38,36	37,81
ОИЕ - саобраћај (%)*	0	0
ОИЕ – укупно учешће у БФПЕ (%)	20,27	19,10
<i>Од чега из механизма сарадње (%)</i>	0	0
<i>Вишак предвиђен за механизам сарадње (%)</i>	0	0

Табела 1а: Прорачун доприноса коришћења ОИЕ сваког сектора у БФПЕ (ктое)

	2012.	2013.
(А)БФПЕ из ОИЕ у сектору грејања и хлађења	1031	1034
(Б)БФПЕ из ОИЕ у сектору производње електричне енергије	880	880
(В) БФПЕ из ОИЕ у сектору саобраћаја *	0	0
(Г) Укупна потрошња ОИЕ (процењени вишак у односу на циљ)	1911	1914
(Д) Трансфер ОИЕ према земљама ЕУ	0	0
(Ђ) Трансфер ОИЕ из других чланица ЕнЗ и трећих земаља	0	0
(Е) Потрошња ОИЕ у складу са циљем(D)-(E)+(F)	1911	1914

*Количине биогорива које се налазе на тржишту није могуће приказати као допринос ОИЕ сектору саобраћаја, јер не постоје докази да су испуњени критеријуми одрживости. Тек након што буду усвојена сва неопходна подзаконска аката у области биогорива, биће могуће приказивање ових података у извештајима.

Начин израчунавања појединих вредности у Табели 1 и Табели 1а

Бруто финална потрошња енергије израчуната је у складу са чланом 2. Директиве 2009/28/ЕЗ као укупна финална енергија потрошена за енергетске сврхе у индустрији, транспорту, домаћинствима, јавним и комерцијалним делатностима, пољопривреди, шумарству и рибарству, укључујући сопствену потрошњу електричне и топлотне енергије у сектору производње електричне и топлотне енергије, и губитке у преносу и дистрибуцији електричне и топлотне енергије.

Удео обновљивих извора енергије у грејању и хлађењу је израчунат као резултат делења бруто финалне потрошње енергије из обновљивих извора у сектору грејања и хлађења (како је одређено у члану 5. став 1. тачка б) и у члану 5. став 4. Директиве 2009/28/ЕЗ) са бруто финалном потрошњом енергије за грејање и хлађење.

Бруто финална потрошња енергије за грејање и хлађење из обновљивих извора израчунава се као збир количина произведене енергије из обновљивих извора употребљеним у системима даљинског грејања и хлађења, и енергије из обновљивих извора употребљених у индустрији, домаћинствима, јавним и комерцијалним

делатностима, пољопривреди, шумарству и рибарству, а за процесе грејања, хлађења и процесе прераде (члан 5. тачка 4 Директиве 2009/28/ЕЗ).

Удео обновљивих извора енергије у електричној енергији је израчунат као резултат дељења БФПЕ из обновљивих извора енергије (како је одређено у члану 5. ст. 1. и 3. Директиве 2009/28/ЕЗ) са бруто финалном потрошњом електричне енергије.

Бруто финална потрошња електричне енергије из обновљивих извора енергије израчунава се као количина електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије, при чему није укључена производња електричне енергије у пумпним акумулацијама (реверзибилним електранама) (члан 5. тачка 3 Директиве 2009/28/ЕЗ).

Удео обновљивих извора енергије у саобраћају се рачуна као резултат дељења финалне енергије из обновљивих извора потрошене у саобраћају (видети члан 5. став 1. тачку (ц) и члан 5. став 5. Директиве 2009/28/ЕЗ) са потрошњом у саобраћају: 1) нафте; 2) дизела; 3) биогорива коришћеног у друмском и железничком превозу и 4) електричне енергије у копненом превозу.

Бруто финална потрошња енергије из обновљивих извора израчунава се као сума: бруто финалне потрошње електричне енергије из обновљивих извора енергије, бруто финалне потрошње енергије из обновљивих извора за грејање и хлађење и бруто финалне потрошње енергије из обновљивих извора у саобраћају.

Остварени резултати у погледу повећања коришћења ОИЕ и анализа приказаних података

Од 2009. године, када је у Републици Србији први пут успостављен правни оквир са подстицајним мерама („фид-ин” тарифама), до децембра 2014. године, изграђени су нови објекти за производњу електричне енергије из ОИЕ укупне инсталисане снаге од 45 MW, и то:

- 1) 45 малих хидроелектрана укупне инсталисане снаге око 33,5MW;
- 2) 72 соларне електране снаге 6,7MW;
- 3) једна ветроелектрана снаге 0,5MW (пет ветроелектрана стекло је статус привремено повлашћеног произвођача укупне снаге 45MW),
- 4) пет електрана на биогаз укупне снаге око 4,1MW.

Извор података је Регистар повлашћених произвођача електричне енергије (<http://www.mre.gov.rs/doc/registar28.11.html>).

Детаљан преглед новоизграђених објеката дат је у следећој табели :

Преглед планираних(у складу са НАПОИЕ-м) и изграђених електрана у области ОИЕ

Врста електране	Планирано НАПОИЕ [MW]	Тренутно стање, децембар 2014.					
		Енергетске дозволе* [број и MW]		Привремени статус повлашћеног произвођача [број и MW]		Статус повлашћеног произвођача (изграђено) [број и MW]	
ХЕ веће од 10MW	250	2	106**	-	-	0	0
ХЕ до 10MW	188	23	74	-	-	45	33,5
Биомаса	100	1	6,5	-	-	0	0
Биогаз	30	1	3,5	-	-	5	4,8
Ветар	500	6	52	5	45	1	0,5
Соларне	10	2	12	40	3,3	72	6,7
Геотермалне	1	0	0	-	-	0	0
Отпад	3	0	0	-	-	0	0
Депонијски гас	10	0	0	-	-	0	0

„-” податак није доступан

* Енергетске дозволе за постројења инсталисане снаге до 10MW издате у јануару 2011. године и касније.

**Реконструкција постојећих електрана

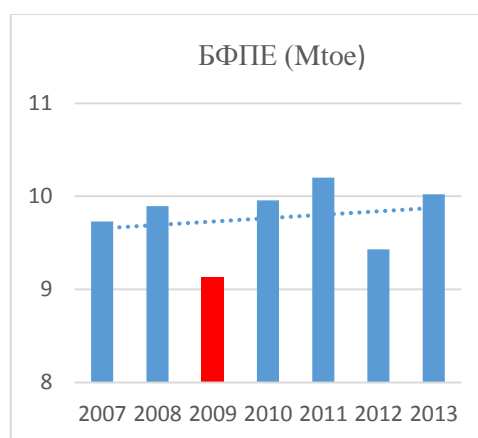
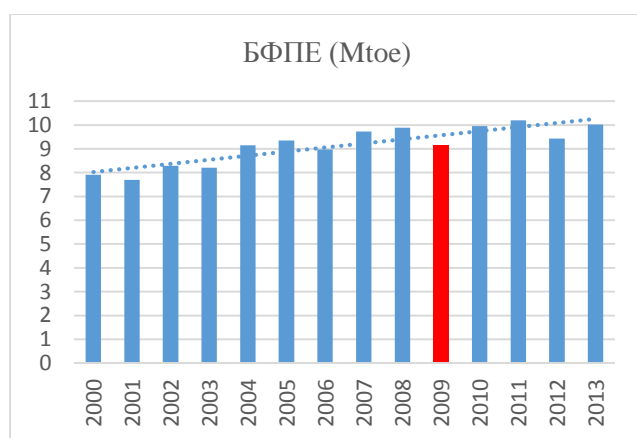
Напомена: Енергетски објекти се граде у складу са законом којим се уређује услови и начин уређења простора, уређивање и коришћење грађевинског земљишта и изградња објеката, техничким и другим прописима, а по претходно прибављеној енергетској дозволи која се издаје у складу са Законом о енергетици. Енергетска дозвола се издаје са роком важења од три године са могућношћу продужетка за још једну годину.

Поред тога, у овом периоду извршене су ревитализације постојећих хидроелектрана снаге преко 30 MW, и то ХЕ Бајина Башта и ХЕ Ђердап 1. На тај начин повећана им је инсталисана снага, и то у ХЕ Бајина Башта за 56 MW, а у ХЕ Ђердап 1 за 50 MW. Извршеним ревитализацијама додатно је увећана укупна инсталисана снага хидроелектрана, чиме је повећано и коришћење ОИЕ Републике Србије за нових 106 MW.

Ипак, посматрајући податке из Табеле 1, стиче се утисак да, уместо планираног повећања удела ОИЕ Република Србија, из године у годину, бележи његово смањење. Такође, може се закључити да удели ОИЕ у БФПЕ ни у 2012. години (20,27%), ни у 2013. години (19,10%) не достижу базни удео од 21,2% из 2009. године. Међутим, као што се из претходно приказаних остварених резултата може претпоставити, разлог за то није смањење коришћења ОИЕ у Републици Србији, које бележи реалан раст, већ у чињеници да се због других макроенергетских поремећаја бруто финална потрошња енергије у Републици Србији драстично мења, што се директно одражава на процентуално изражени износ удела ОИЕ у бруто финалној потрошњи енергије. Значајан утицај на потрошњу енергије има рад Железаре Смедерево д.о.о. односно увоз и потрошња кокса и електричне енергије који се користе у процесу производње челика. Када ова железара ради, потрошња бруто финалне енергије у Републици Србији повећа се за неколико процента, што се непосредно одражава на смањење процента ОИЕ. Тако нпр. у 2009. години бруто финална потрошња енергије износила је 9,150Mtoe, у 2012. години износила је 9,431Mtoe, а у 2013. години процењена вредност је 10,021Mtoe. За период од 2000. до 2013. године приказана је бруто финална потрошња енергије у Републици Србији у следећој табели и дијаграму:

Бруто финална потрошња енергије у Србији у периоду од 2000. до 2013. године у Mtoe

2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
7,9	7,7	8,3	8,2	9,1	9,3	9,0	9,7	9,9	9,1	10,0	10,2	9,4	10,0

Бруто финална потрошња енергије у Србији у периоду од 2000. до 2013. године, односно од 2007. до 2013. године у Mtoe

Истовремено, важно је истаћи да 2009. година, која је од стране Енергетске

заједнице изабрана као година за коју је за све чланице Енергетске заједнице извршен обрачун удела ОИЕ у бруто финалној потрошњи енергије, за Републику Србију није била репрезентативна у погледу енергетске статистике. Укупна финална потрошња енергије у тој години, а на основу које је израчуната почетна вредност за коначни обавезујући циљ, била ниска због гасне кризе која је захватила Републику Србију те године. Гасна криза у 2009. години је утицала на смањење увоза природног гаса за скоро 30% у односу на 2008. годину. Недостатак гаса утицао је на већу потрошњу биомасе у домаћинствима, те је Студија о потрошњи биомасе која је рађена у оквиру Енергетске заједнице за потребе одређивања почетног удела ОИЕ, у базној 2009. години показала већу потрошњу биомасе у односу на уобичајену. На основу два кључна податка, БФПЕ која је била нижа у 2009. години, и потрошње биомасе која је била нереално висока, израчунат је и висок удео коришћења ОИЕ у 2009. години (21,2%) што се касније одразило и на захтеван обавезујући циљ у 2020. години. Као последица ових нерепрезентативних почетних података, јављају се нижи удели ОИЕ у односу на базну годину.

На основу свега наведеног може се закључити да Република Србија бележи благи, али перманентни раст у погледу коришћења ОИЕ, а да су подаци о смањењу удела, који су приказани у Табели 1, пре свега последица годишњих осцилација, нерепрезентативно изабране године за одређивање почетне вредности удела ОИЕ у енергетском билансу, односно макроенергетских поремећаја који утичу на износ БФПЕ у Републици Србији.

Табела 16: Процена укупног доприноса (инсталисани капацитет, бруто производња електричне енергије) који се очекује од сваке технологије на обновљиву енергију за испуњење обавезујућих циљева у 2020. години и индикативна трајекторија за учешће енергије из обновљивих извора у производњи електричне енергије

	2012.		2013.	
	MW	GWh	MW	GWh
Хидро*:	2865,8	10227	2869,6	10208
без реверзибилних	2251,8	9279	2255,6	9983
<1MW	14,8	-	18,6	-
1MW–10 MW	29	-	29	-
>10MW	2208	-	2208	-
<i>реверзибилне</i>	614	635	614	869
<i>мешано</i>	-	-	-	-
Геотермална енергија	-	-	-	-
Соларна енергија:	0,270	0,081	2,450	0,347
фотонапонска	0,270	0,081	2,450	0,347
електрана са концентратором	0	0	0	0
Енергија плиме, таласа, океана	-	-	-	-
Енергија ветра:	0,500	0,207	0,500	0,659
на копну	0,500	0,207	0,500	0,659
ван копна	-	-	-	-
Биомаса:	4,326	6,335	4,826	21,880
чврста	-	-	-	-
биогаз	4,326	6,335	4,826	21,880
биотечности	-	-	-	-
УКУПНО:	2888,096	10233,889	2890,776	10230,576
од чега електране са комбинованом производњом	-	-	-	-

„-“ податак није доступан

* Производња из хидроелектрана нормализована је у складу са правилом из Анекса II Директиве 2009/28/EЗ

Табела 1в: Процена укупног доприноса (финална потрошња енергије) који се очекује од сваке технологије на обновљиву енергију за испуњавање обавезујућих циљева у 2020. години и индикативна трајекторија за учешће обновљивих извора у сектору грејања и хлађења

	2012. (ktoe)	2013. (ktoe)
Геотермална (без нискотемпературске геотермалне топлоте коришћене у топлотним пумпама)	6	6
Соларна енергија	-	-
Биомаса	1025	1028
<i>чврста</i>	1025	1028
<i>биогаз</i>	-	-
<i>биотечности</i>	-	-
Обновљива енергија из топлотних пумпи: -од чега аеротермална -од чега геотермална -од чега хидротермална	-	-
УКУПНО	1031	1034
<i>од чега даљинско грејање</i>	2	2
<i>од чега биомаса у домаћинствима</i>	944	947

„-“ податак није доступан

НАПОМЕНА: Производња и потрошња чврсте биомасе обухвата производњу и потрошњу огревног дрвета, пелета и брикета у енергетске сврхе (за потребе грејања). У оквиру активности Енергетске заједнице у области обновљивих извора енергије, а за потребе дефинисања циљева, спроведено је истраживање о потрошњи биомасе за све потписнице УОЕнЗ. Овим истраживањем утврђена је производња и потрошња биомасе за 2009. и 2010. годину. Приликом израде нове стратегије развоја енергетике Републике Србије на основу ових података направљене су пројекције Енергетског биланса до 2030. године. Из ових пројекција преузети су подаци о производњи и потрошњи чврсте биомасе за предметне 2012. и 2013. годину.

Табела 1г: Процена укупног доприноса који се очекује од сваке од технологија на обновљиву енергију за испуњавање обавезујућих циљева у 2020. години и индикативне трајекторије за учешће енергије из обновљивих извора у сектору саобраћаја(ktoe)

	2012.	2013.
Биоетанол/био-ЕТБЕ [ktoe]	-	-
<i>Удео биогорива (члан 21.2)</i>	-	-
<i>Увоз[%]</i>	-	-
Биодизел [ktoe]	-	-
<i>Удео биогорива (члан 21.2)</i>	-	-
<i>Увоз[%]</i>	-	-
Водоник од ОИЕ [ktoe]	-	-
Обновљива електрична енергија [ktoe]	-	-
Друмски саобраћај [ktoe]	-	-
Ван друмски саобраћај [ktoe]	-	-
Остало (биогаз, биљна уља и сл.) навести [ktoe]	-	-
<i>Удео биогорива (члан 21.2)</i>	-	-
УКУПНО [ktoe]	-	-

„-“ податак није доступан

НАПОМЕНА: Поуздани подаци у сектору саобраћаја нису доступни. У оквиру реализације пројекта „Норвешка помоћ Србији” предвиђена су истраживања потрошње на чијим резултатима ће се базирати будући енергетски биланс. Очекује се да ће резултати пројекта омогућити доступност података у овој области за потребе следећих извештавања.

2. Предузете мере током претходне две године и/или оне планиране на националном нивоу ради подстицања раста удела енергије из обновљивих извора узимајући у обзир оквирне смернице остваривања циљева ОИЕ како је назначено у Националном акционом плану (члан 22. став 1. тачка а) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Табела 2: Преглед свих политика и мера

Назив и референца мере	Врста мере	Очекивани резултат	Циљна група и/или активност	Постојећа или планирана	Датум почетка и завршетка мере
1. Мера „Подстицање производње електричне енергије подстицајном откупном ценом” Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС”, бр. 99/09 и 124/12)	финансијска регулаторна	повећање производње електричне енергије из ОИЕ	енергетски субјекти	постојећа	2009.
Механизми за спровођење мере					
1.1 Уредба о мерама подстицаја за повлашћене произвођаче електричне енергије („Службени гласник РС”, број 8/13)					2013–31. децембар 2015. године
1.2 Уредба о условима и поступку стицања статуса повлашћеног произвођача електричне енергије („Службени гласник РС”, бр. 8/13 и 70/14)					2013–31. децембар 2015. године
1.3. Уредба о начину обрачуна и начину расподеле прикупљених средстава по основу накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије („Службени гласник РС”, број 8/13)					2013–31. децембар 2015. године
1.4. Уредба о висини посебне накнаде за подстицај у 2013. години („Службени гласник РС”, број 8/13)					2013, 2014, 2015. године
1.5 Правилник о утврђивању стандардних модела уговора и предуговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије („Службени гласник РС”, бр. 62/13 и 10/14)					2013. године
2. Мера „Гаранција порекла електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије”	финансијска регулаторна	повећање производње електричне енергије из ОИЕ	енергетски субјекти	постојећа	2014. године

Закон о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 57/11, 80/11 – исправка, 93/12 и 124/12)					
Механизми за спровођење мере					
2.1 Правилник о гаранцији порекла електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије („Службени гласник РС”, број 24/14)					
3. Мера „Подстицање производње и коришћења биогорива” Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 145/14)	регулаторна финансијска	повећање производње и коришћења биогорива	енергетски субјекти	планирана	2015. године
Механизми за спровођење мере					
3.1 правилник којим се уређују технички и други захтеви за течна горива биопорекла					
3.2 уредба којом се уређују критеријуми одрживости за биогорива					
3.3 уредба којом се уређује обавезно стављање одређеног процента биогорива на тржиште					
3.4 уредба којом се уређују подстицајне мере за производњу биогорива					
4. Мера „Уређење сајта Министарства рударства и енергетике” интернет адреса: http://www.mre.gov.rs/energetska-efikasnost-obnovljivi-izvori.php	мека информативна	повећање доступности информација; појашњење административних процедура у области ОИЕ; повећање транспарентности рада Министарства;	енергетски субјекти, физичка лица	постојећа	2014. године

Пројекти Министарства рударства и енергетике који доприносе већем коришћењу ОИЕ, смањењу БФПЕ и унапређењу енергетске статистике у области ОИЕ

Пројекти који се финансирају из ИПА 2012 претприступног фонда ЕУ

Припрема другог акционог плана за енергетску ефикасност и израда енергетских индикатора

У јануару 2014. године започета је реализација пројекта из ИПА 2012 под називом „Припрема другог Акционог плана за енергетску ефикасност и израда енергетских индикатора”. Пројекат траје 18 месеци и састоји се из две компоненте:

Компонента А, која се односи на истраживање о финалној потрошњи енергије по секторима потрошње (индустрија, саобраћај, јавне и комерцијалне делатности, домаћинства и пољопривреда) и израду енергетских индикатора, и

Компонента Б, која се односи на израду другог Акционог плана за енергетску ефикасност.

Ажурирање катастра малих хидроелектрана

У оквиру овог програма предвиђен је Уговор о услугама за пројекат Ажурирање катастра малих хидроелектрана у вредности од 1,5 милиона евра. Пројекат ће започети у 2015. години, завршетак пројекта планиран је у 2017. години када се очекује да ажуриран катастар МХЕ буде завршен. Његова израда ће олакшати реализацију пројеката изградње МХЕ кроз олакшано проналажење потенцијалних локација и систематизованим презентовањем основних параметара.

Сарадња Републике Србије и Савезне Републике Немачке у сектору енергетике

Највећи део сарадње одвија се кроз финансијски облик сарадње између СР Немачке и Републике Србије која се имплементира кроз одговарајуће пројекте у областима енергетске ефикасности, обновљивих извора енергије и даљинског грејања. Главни партнери Републике Србије су Савезно министарство за економску сарадњу и развој СР Немачке (Bundesministerium für Wirtschaftliche Zusammenarbeit- BMZ), Немачка развојна банка (Kreditanstalt für Wiederaufbau-KfW) и Немачка организација за међународну сарадњу (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit-GIZ), а као део Немачке иницијативе за климу и технологију (Deutsche Klima-und Technologieinitiative-DKTI).

Пројекат: „Подстицање коришћења обновљивих извора енергије–развој тржишта биомасе”

Пројекат има за циљ коришћење биомасе у топланама у Републици Србији за производњу топлотне енергије или комбиновану производњу топлотне и електричне енергије. Буџет Пројекта је око 110 милиона евра. Министарство рударства и енергетике и KfW су почетком децембра 2012. године потписали Споразум о донацији за консултантске услуге у вредности од 300.000 евра у оквиру којих ће бити израђена претходна студија оправданости за одабране топлане. У априлу 2014. године завршене су студије оправданости у складу са чијим резултатима је одлучено да се упуту позив јединицама локалне самоуправе у југозападном делу Србије за учествовање у реализацији пројеката коришћења шумске биомасе за производњу топлотне енергије у локалним топланама.

Атлас ветрова Балкана

Министарству рударства и енергетике је уручен Атлас ветрова Балкана, који је финансирао KfW. Атлас је базиран на доступним географским подацима, вишегодишњим метеоролошким мерењима, локалним подацима о енергетским параметрима ветра, као и на другим значајним информацијама потребним за што прецизнију процену потенцијала овог обновљивог извора енергије. Атлас представља сложену софтверску структуру која даје различите могућности анализе квалитета ветра за енергетске потребе. Његовом употребом знатно се може скратити време избора повољних локација за изградњу ветропаркова и олакшати процена ветропотенцијала одређених области наше земље.

Сарадња са Норвешком у области локалног енергетског планирања

У оквиру реализације пројекта „Норвешка помоћ Србији” у области локалног енергетског планирања, у складу са пројектним задатком дефинисана је и програмирана база података за прикупљање података од стране општина. Такође је урађен и избор општина за које ће да се раде локални енергетски планови развоја. Резултати пројекта су: Упутство за израду локалних планова развоја у области енергетике, које је достављено градоначелницима – председницима општина крајем 2013. године, софтвер за потребе прикупљања података од стране општина, и четири локална плана развоја у области енергетике.

Сарадња са Програмом Уједињених нација за развој - УНДП (United Nations Development Programme)

Пројекат: „Смањење баријера за убрзани развој тржишта биомасе у Србији”

Министарство рударства и енергетике и Програм Уједињених нација за развој (УНДП) у сарадњи са Министарством пољопривреде и заштите животне средине спроводи пројекат: „Смањење баријера за убрзани развој тржишта биомасе у Србији”. Средства за пројекат обезбеђују Глобални фонд за животну средину (2,85 милиона долара) и УНДП (0,31 милиона долара). Општи циљ пројекта је одрживо коришћење енергије кроз диверсификацију извора енергије и развој тржишта биомасе за коришћење у енергетске сврхе у Републици Србији. Предвиђено је да се из средстава пројекта пружи бесповратна финансијска подршка инвеститорима за изградњу постројења (~1MWel) за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије (СНР) из биомасе. Укупан расположиви износ бесповратних средстава за ову намену износи 1,6 милиона долара. Средства ће бити додељена на основу јавног позива заинтересованим инвеститорима, а који ће у 2015. години објавити Министарство рударства и енергетике у сарадњи са УНДП.

2.1. Напредак у побољшању управних поступака и уклањању административних и неадминистративних препрека за коришћење обновљивих извора енергије (члан 22. став 1. тачка (е) Директиве 2009/28/ЕЗ)

У току 2013. године ажурирана су постојећа подзаконска акта, и донета нова како би се амбијент за инвестирање у области ОИЕ учинио још привлачнијим.

Усвајањем Правилника којима се утврђују стандардни модели уговора и предуговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије - ППА (Power Purchase Agreement) створен је веома висок степен гарантованих права инвеститорима у области обновљивих извора енергије, чиме је ризик инвестиције сведен на минималну меру. Најважнија права која важећи модели ППА гарантују инвеститорима:

1) Права која се инвеститорима гарантују Моделом предуговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије из електрана инсталисане снаге до 5 MW и преко 5 MW:

(1) право инвеститора да бира између скупа подстицајних мера и модела уговора о откупу који важе на дан стицања привременог статуса и скупа подстицајних мера и модела уговора о откупу произведене енергије који важе на дан стицања статуса повлашћеног произвођача;

(2) гаранција откупне цене електричне енергије која важи у тренутку стицања привременог статуса повлашћеног произвођача електричне енергије, односно, гаранција субвенционисане цене електричне енергије која важи пре изградње електране;

(3) право инвеститора да закључи уговор о откупу укупног износа произведене електричне енергије ако у законском року стекне статус повлашћеног произвођача електричне енергије;

(4) право инвеститора да раскине у сваком тренутку уговор и да при томе не сноси финансијске последице.

2) Права која се инвеститорима гарантују Моделом уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије из електрана инсталисане снаге до 5 MW и модел уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије из електрана инсталисане снаге преко 5 MW:

(1) утврђује право инвеститору да не сноси трошкове балансирања током подстицајног периода;

(2) инвеститору гарантује припадност балансној групи јавног снабдевача;

(3) утврђена је гарантована откупна цена у евроцентима;

(4) утврђена је гаранција плаћања путем менице или банкарска гаранција на први позив (износ банкарске гаранције покрива вредност тромесечне производње предметне електране;

(5) у случају више силе (у коју је, осим природних и политичких ризика, укључено и непреузимање електричне енергије од оператора система) продужава се важење уговора за период деловања више силе;

(6) омогућен је пренос права на откупну цену на друго лице;

(7) заложно право на откупне цене;

(8) утврђена је могућност уговарања стране арбитраже;

(9) дато је право инвеститору да раскине уговор у сваком тренутку, и да при томе не сноси финансијске последице.

3) Права која се инвеститорима гарантују Моделом уговора о откупу укупног износа произведене електричне енергије из електрана инсталисане снаге преко 50 MW:

(1) наведена права која су предвиђена моделима уговора за електране до 5 MW и преко 5 MW;

(2) износ банкарске гаранције подигнут је на вредност годишње производње електричне енергије предметне електране;

(3) у уговор су унете математичке формуле на основу којих ће се вршити усклађивање откупне цене електричне енергије са инфлацијом;

(4) инвеститору је дата могућност да у случају спора бира домаћу или страну арбитражу.

Нова правна акта у области ОИЕ у току 2014. године

Измена и допуна Закона о планирању и изградњи

Кровни закон за изградњу енергетских објеката који користе ОИЕ је Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14).

Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, број 132/14) доноси бројне конкретне обавезе за управне органе, од којих су за будуће инвеститоре у области обновљивих извора енергије најважније:

1) поступак прибављања потребне документације за градњу спроводи се у обједињеној процедури, на једном месту, од издавања локацијских услова до издавања употребне дозволе;

2) инвеститор у поступку прилаже само оне доказе које надлежни орган не може да прибави по службеној дужности;

3) употребна дозвола се издаје у року од пет дана и доставља се инвеститору и надлежном грађевинском инспектору;

- 4) појачана је одговорност свих учесника у поступку;
 - 5) увођење регистра инвеститора који садржи податке о физичким и правним лицима као инвеститорима, који ће бити доступан у седишту општине, као и у електронском облику путем интернета;
 - 6) обавеза објављивања свих планских докумената у електронском облику и њихова доступност путем интернета;
 - 7) формирање локалног информационог система између локалних самоуправа и ресорног министарства, који ће омогућити доступност свих дозвола и планова у електронској форми, са обавезом доступности овог система путем интернета.
- Очекује се да ће ове одредбе Закона о планирању и изградњи у знатној мери олакшати процедуре за добијање неопходних дозвола и сагласности за изградњу енергетских објеката.

Закон о енергетици

Стицање права на обављање производње електричне и/или топлотне енергије регулисано је Законом о енергетици.

Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 145/14) предвиђа следеће олакшице за инвеститоре који планирају да користе ОИЕ:

1) сви произвођачи који користе обновљиве изворе енергије могу да остваре привремени статус и тиме повећају банкабилност својих пројеката;

2) поред привременог статуса, статуса повлашћеног произвођача електричне енергије уводи се и статус произвођача из обновљивих извора чиме се ствара предуслов да сви произвођачи електричне енергије који користе обновљиве изворе, прибаве гаранције порекла;

3) уведен је један модел уговора о откупу електричне енергије под одложним условом уместо досадашња три уговора. Инвеститор који планира да користи обновљиве изворе енергије за производњу електричне енергије имаће пре почетка грађења дефинисане све услове и подстицајне мере у фази пробног рада, и након стицања статуса повлашћеног произвођача;

4) статус повлашћеног произвођача, привремени статус повлашћеног произвођача и статус произвођача из обновљивих извора може стећи и физичко лице које производи електричну енергију из обновљивих извора само за једну електрану инсталисане снаге до 30 kW;

5) на захтев произвођача електричне енергије, оператор дистрибутивног и преносног система је дужан да изда овлашћење произвођачу да у име оператора система сам изгради прикључак о свом трошку. У том случају произвођачу ће се умањити трошкови прикључења на систем у складу са методологијом за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију;

6) инвеститори који граде електране из ОИЕ инсталисане снаге до 100 kW више нису у обавези да приликом стицања привременог статуса прибаве финансијски инструмент обезбеђења.

2.2. Мере осигуравања преноса и дистрибуције електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије, и побољшање оквира или правила за сношење или поделу трошкова који се односе на мрежне прикључке и појачања мреже (члан 22. став 1. тачка (ф) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Прикључење на електроенергетску мрежу, односно преносни и дистрибутивни систем, регулисано је Законом о енергетици. Чланом 70. Закона о енергетици и Уредбом о мерама подстицаја за повлашћене произвођаче електричне енергије гарантује се откуп укупног износа произведене енергије у постројењима која користе обновљиве изворе

енергије, чиме је испуњен захтев из члана 16. Директиве 2009/28/ЕЗ о гарантованом или приоритетном преузимању енергије произведене коришћењем обновљивих извора енергије.

Обавеза минималног ограничења преузимања енергије из обновљивих извора енергије прописана је у члану 162. Закона о енергетици, којим се предвиђа да електрична енергија произведена коришћењем ОИЕ има приоритетан приступ у преузимању електричне енергије у преносни, односно дистрибутивни систем, осим у случају када је угрожена безбедност система.

Обавеза транспарентног, објективног и недискриминаторског исказивања трошкова приступу мрежи уведена је чланом 176. Закона о енергетици којим се уређују правила о објављивању кључних тржишних података. Сагласност на правила даје Агенција за енергетику Републике Србије.

3. Шеме подршке и друге мере које су на снази, а које се примјењују ради подстицања коришћења енергије из обновљивих извора, развој коришћених мера с обзиром на оне изнесене у Националном акционом плану за коришћење обновљивих извора енергије (члан 22. став 1. тачка (б) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Табела 3: Системи подршке за ОИЕ

Системи подршке за ОИЕ, година н (нпр. 2014)		Подршка по јединици	Укупно (М€)*
Хидроелектране			
Загарантован откуп електричне енергије од повлашћених произвођача – „Фид-ин” тарифа	Обавеза / квота(%)		
	Казна / Могућност откупа / Цена откупа (€/јединица)		
	Просечна цена сертификата		
	Порезно ослобађање / рефундирање		
	Инвестициони подстицаји(капиталне подршке или зајмови) (€/јединица)		
	Подстицаји за производњу енергије		
	„Фид-ин” тарифе	7,38-12,40с€/kWh	0,909
„Фид-ин” премије			
тендер			
Соларне електране			
Загарантован откуп електричне енергије од повлашћених произвођача – „Фид-ин” тарифа	Обавеза / квота(%)		
	Казна / Могућност откупа / Цена откупа (€/јединица)		
	Просечна цена сертификата		
	Порезно ослобађање / рефундирање		
	Инвестициони подстицаји(капиталне подршке или зајмови) (€/јединица)		
	Подстицаји за производњу енергије		
	„Фид-ин” тарифе	16,5-23 с€/kWh	0,450
„Фид-ин” премије			
тендер			
Ветроелектране			
Загарантован откуп електричне енергије од повлашћених произвођача	Обавеза / квота(%)		
	Казна / Могућност откупа / Цена откупа (€/јединица)		
	Просечна цена сертификата		
	Порезно ослобађање / рефундирање		
	Инвестициони подстицаји(капиталне подршке или зајмови) (€/јединица)		

– „Фид-ин” тарифа	Подстицаји за производњу енергије	9,5 c€/kWh	0,004
	„Фид-ин” тарифе		
	„Фид-ин” премије		
	тендер		
Електране на биогаз			
Загарантован откуп електричне енергије од повлашћених произвођача – „Фид-ин” тарифа	Обавеза / квота(%)		
	Казна / Могућност откупа / Цена откупа (€/јединица)		
	Просечна цена сертификата		
	Порезно ослобађање / рефундирање		
	Инвестициони подстицаји(капиталне подршке или зајмови) (€/јединица)	12,31-16,0 c€/kWh	0,176
	Подстицаји за производњу енергије		
	„Фид-ин” тарифе		
	„Фид-ин” премије		
тендер			
Електране на биомасу			
Загарантован откуп електричне енергије од повлашћених произвођача – „Фид-ин” тарифа	Обавеза / квота(%)		
	Казна / Могућност откупа / Цена откупа (€/јединица)		
	Просечна цена сертификата		
	Порезно ослобађање / рефундирање		
	Инвестициони подстицаји(капиталне подршке или зајмови) (€/јединица)		
	Подстицаји за производњу енергије		
	„Фид-ин” тарифе	8,22-13,26 c€/kWh	0
	„Фид-ин” премије		
тендер			
Електране на депонијски гас и гас из постројења за третман комуналних отпадних вода			
Загарантован откуп електричне енергије од повлашћених произвођача – „Фид-ин” тарифа	Обавеза / квота(%)		
	Казна / Могућност откупа / Цена откупа (€/јединица)		
	Просечна цена сертификата		
	Порезно ослобађање / рефундирање		
	Инвестициони подстицаји(капиталне подршке или зајмови) (€/јединица)		
	Подстицаји за производњу енергије		
	„Фид-ин” тарифе	6,91 c€/kWh	0
	„Фид-ин” премије		
тендер			
Геотермалне електране			
Загарантован откуп електричне енергије од повлашћених произвођача – „Фид-ин” тарифа	Обавеза / квота(%)		
	Казна / Могућност откупа / Цена откупа (€/јединица)		
	Просечна цена сертификата		
	Порезно ослобађање / рефундирање		
	Инвестициони подстицаји(капиталне подршке или зајмови) (€/јединица)		
	Подстицаји за производњу енергије		
	„Фид-ин” тарифе	6,92-9,67 c€/kWh	0
	„Фид-ин” премије		
тендер			
Електране на отпад			
	Обавеза / квота(%)		

Загарантован откуп електричне енергије од повлашћених произвођача – „Фид-ин” тарифа	Казна / Могућност откупа / Цена откупа (€/јединица)		
	Просечна цена сертификата		
	Порезно ослобађање / рефундирање		
	Инвестициони подстицаји(капиталне подршке или зајмови) (€/јединица)		
	Подстицаји за производњу енергије		
	„Фид-ин” тарифе	8,57 c€/kWh	0
	„Фид-ин” премије		
	тендер		
Укупна процењена годишња подршка у сектору електричне енергије			1,136
Укупна процењена годишња подршка у сектору топлотне енергије			
Укупна процењена годишња подршка у сектору саобраћаја			

*Извор података: Обавештење јавног снабдевача Привредно друштво „ЕПС Снабдевање” о укупним новчаним средствима која су фактурисана потрошачима на јавном снабдевању, без трошкова преноса и дистрибуције за период октобар 2013 – септембар 2014. године, сходно члану 6. Уредбе о начину обрачуна и расподели накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије.

3.1. Приказивање крајњим купцима удела електричне енергије чија је производња подржана мерама подстицаја, у складу са чланом 3. став 6. Директиве 2003/54/ЕЗ (члан 22. став 1. тачка (б) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Снабдевач и јавни снабдевач електричном енергијом су дужни да уз рачун за испоручену електричну енергију или на други пригодан начин купцу обезбеде увид у податке о уделу сваког извора енергије у укупно продатој електричној енергији тог снабдевача у претходној години, као и мерама и начину, односно ефектима предузетих активности за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине за производне капацитете из којих је набављена електрична енергија (члан 196. Закон о енергетици).

4. Подаци о системима подршке за ОИЕ који нуде додатне погодности (уз могуће више трошкове), укључујући и биогорива произведена из отпада, остатака, непрехрамбених целулозних материјала и лигноцелулозних материјала (члан 22. став 1. тачка (ц) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Тренутно нема система подршке који би обухватили додатне погодности.

5. Подаци о примени система гаранције порекла електричне енергије, грејања и хлађења из ОИЕ, као и о мерама предузетим за осигуравање поузданости система и његове заштите од преваре (члан 22. став 1. тачка (д) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Законом о енергетици дефинисано је да је гаранција порекла документ који има искључиву функцију да докаже крајњем купцу да је дати удео или количина енергије произведена из обновљивих извора енергије, као и из комбиноване производње електричне и топлотне енергије са високим степеном искоришћења примарне енергије. Чл. 82 - 87. Закона о енергетици успостављен је правни основ за доношење правилника о садржини гаранције порекла, поступку издавања, преношења и престанка важења гаранције порекла, начину вођења регистра, као и начину достављања података о произведеној електричној енергији. У јануару 2014. године донет је Правилник о

гаранцији порекла електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије („Службени гласник Републике Србије”, број 24/14).

Овим правилником ближе се прописује садржина гаранције порекла електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије, поступак издавања гаранција, преношење и престанак важења гаранција, начин вођења регистра издатих гаранција порекла, као и начин достављања података о произведеној електричној енергији измереној на месту предаје у преносни, односно дистрибутивни систем. Систем гаранција порекла почеће да се примењује када Оператор преносног система обезбеди техничке услове за вођење регистра гаранција порекла.

6. Развој током претходне две године у погледу доступности и употребе извора биомасе у енергетске сврхе (члан 22. став 1. тачка (г) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Табела 4: Понуда биомасе за енергетску употребу

	Количина домаћих сировина (*)		Примарна енергија у домаћим сировинама (ktoe)		Количина сировина увезених из ЕУ(*)		Примарна енергија у количини сировина увезених из ЕУ (ktoe)		Количини сировина које нису увезене из ЕУ(*)		Примарна енергија у износу сировина које нису увезене из ЕУ (ktoe)	
	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.
Понуда биомасе за грејање и електричну енергију:												
Директна понуда дрвне биомасе из шума и осталих шумских земљишта за производњу енергије (сече, итд.)*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Индиректна понуда биомасе (остаци и споредни производи из дрвне индустрије итд.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Енергетски усеви (траве и слично) и брзорастуће дрвеће	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пољопривредн и споредни производи/ обрађени остаци и рибарски споредни производи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Биомаса из отпада (комунални индустријски итд.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Понуда биомасе за саобраћај:												
Уобичајени ратарски усеви за биогорива	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Енергетски усеви (траве итд.) и брзорастуће дрвеће за биогорива	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

„” податак није доступан

* Количина сировина у м³ за биомасу из шумарства и у тонама за биомасу из пољопривреде, рибарства и биомасу из отпада

Табела 4а: Тренутна употреба пољопривредног земљишта за узгој засада намењених за производњу енергије (ha)

Употреба земљишта	Површина (ha)	
	2012.	2013.
1. Земљиште које се користи за уобичајене ратарске усеве (жито, шећерна репа и сл.) и уљарице (репица, сунцокрет и сл.)	-	-
2. Земљиште које се користи за брзорастуће дрвеће (врбе, јаблани)	-	-
3. Земљиште које се користи за енергетске засаде попут трава (дивљи просо, мисхантус), сирка	-	-

„-“ податак није доступан

НАПОМЕНА: Коришћење енергетских засада и брзорастућег дрвећа у Републици Србији је у експерименталној фази, и тренутно нису доступни тражени подаци. У току је припрема Споразума за реализацију пројекта „Развој тржишта биомасе која се користи за енергетске сврхе”. Пројекат је одобрен од стране BMZ, и треба да буде реализован у оквиру српско-немачке сарадње, а кроз заједничко учешће KfW и GIZ, као део DKPI. Један од резултата овог пројекта обезбедиће, на основу примарних истраживања на терену, статистичке податке неопходне за попуњавање Табеле 4 и Табеле 4а у наредним извештајима.

7. Подаци о било каквим променама у цени роба и употреби земљишта у току претходне две године, а које су повезане с повећаном употребом биомасе и других облика енергије из обновљивих извора (члан 22. став 1. тачка (x) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Тренутно нема расположивих података. У оквиру ИПА 2 програма тражени подаци требало би да буду резултат детаљне студије о финансијским аспектима спровођења НАПОИЕ и примене Директиве 2009/28/ЕЗ.

8. Развој и удео биогорива произведених од отпада, остатака, непрехрамбених целулозних материјала и лигноцелулозних материјала (члан 22. став 1. тачка (и) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Подаци тренутно нису статистички обрађени. Познати су примери индивидуалне производње за сопствене потребе (углавном из отпадних уља), занемарљиво малих количина.

Табела 5: Производња и потрошња биогорива из члана 21. став 2. (ktoe)

Биогорива из члана 21. став 2. Директиве 2009/28/ЕЗ	2012.	2013.
Производња – врста горива	-	-
Потрошња - врста горива	-	-
Укупна производња биогорива из члана 21. став 2.	-	-
Укупна потрошња биогорива из члана 21. став 2.	-	-
% удео горива из члана 21. став 2. у укупном уделу ОИЕ у сектору саобраћаја	-	-

„-“ податак није доступан

9. Подаци о процењеним утицајима производње биогорива и биотечности на биоразноликост, изворе воде, квалитет воде и квалитет тла током претходне две године (члан 22. став 1. тачка (j) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Тренутно не постоје информације о процењеним утицајима производње биогорива. Према НАПОИЕ предвиђена је и могућност да Република Србија увози биогорива у случају недостатка сопствених капацитета за производњу.

10. Процењене нето уштеде у емисији гасова са ефектом стаклене баште захваљујући коришћењу енергије из обновљивих извора (члан 22. став 1. тачка (к) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Табела 6: Процењене уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште коришћењем обновљивих извора енергије (t CO₂eq)

Заштита животне средине	2012.	2013.
Укупна процењена нето уштеда емисије гасова са ефектом стаклене баште коришћењем обновљивих извора енергије	8.088.986	8.101.684
процењена нето уштеда емисије гасова са ефектом стаклене баште коришћењем електричне енергије из обновљивих извора	3.724.912	4.376.772
процењена нето уштеда емисије гасова са ефектом стаклене баште коришћењем обновљивих извора енергије у сектору грејања и хлађења	4.364.073	3.724.912
процењена нето уштеда емисије гасова са ефектом стаклене баште коришћењем обновљивих извора енергије у саобраћају	-	-

„-“ податак није доступан

11. Вишак/мањак производње енергије из обновљивих извора у поређењу са оквирним смерницама које би могле бити пренесене/извезене у друге чланице и/или треће земље, као и процењени потенцијал за заједничке пројекте до 2020. године (члан 22. став 1. тачке (л) и (м) Директиве 2009/28/ЕЗ)

Табела 7: Стварни или процењени вишак и/или мањак производње обновљиве енергије у поређењу са оквирним смерницама који би се могао пренети у/из осталих држава чланица и/ или треће земље у (ktoe)

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Стварни / процењени вишак или мањак производње	0	0	-	-	-	-	-	-	-

„-“ податак није доступан

11.1. Пренос статистичких података, заједнички пројекти и правила заједничких шема подршке

Национални акциони план је усвојен 4. јуна 2013. године и достављен Секретаријату ЕнЗ заједно са ажурираним Документом о планираним механизмима сарадње (Forecast document) који, између осталог, приказује процењени потенцијал за заједничке пројекте са државама чланицама ЕУ.

У октобру 2011. године потписан је споразум између Министарства за инфраструктуру и енергетику Републике Србије (у име Владе Републике Србије) и Министарства економског развоја Републике Италије (у име Владе Републике Италије) о спровођењу заједничких пројеката у области ОИЕ. Споразум о сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Републике Италије у области енергетике је прошао процедуру потврђивања у Народној скупштини Републике Србије у децембру 2012. године. Како би у потпуности била окончана процедура потврђивања обе стране, очекује се да у наредном периоду Председник Савета министара Републике Италије потпише Декрет. Тиме се стичу неопходни предуслови да почне имплементација Споразума и пројеката предвиђених Анексом Споразума. Споразум предвиђа изградњу малих хидроелектрана у Републици Србији и извоз „зелене” енергије у Републику Италију.

12. Начин процене удела биолошки разградивог отпада у отпаду коришћеном у производњи енергије, и предузете активности како би се побољшале и провериле те процене (члан 22. став 1. тачка (н) Директиве 2009/28/ЕЗ)

За потребе израде стратегије развоја енергетике процењена је вредност биоразградиве количине чврстог комуналног отпада на основу података о укупној количини комуналног отпада који се генерише на годишњем нивоу и удела биодеградибилних фракција у том отпаду. Прецизну процену коришћења овог отпада у енергетске сврхе није било могуће утврдити због дисперзије овог отпада, тешкоће сакупљања и одвајања одговарајућих фракција. Један од резултата пројекта „Развој тржишта биомасе која се користи за енергетске сврхе”, а чија је припрема у току, треба да обезбеди податке за боље процене ових података.

Закључак:

1) Република Србија бележи благи али перманентни раст у погледу коришћења ОИЕ;

2) подаци о смањењу удела, приказани у Табели 1, пре свега су последица годишњих осцилација, нерепрезентативне изабране године за одређивање почетне вредности удела ОИЕ, односно макроенергетских поремећаја који утичу на износ бруто финалне потрошње енергије у Републици Србији;

3) веома атрактиван правни оквир довео је до пораста броја пројеката у области ОИЕ, али динамика којом се реализују пројекти је испод планираних;

4) нереално висока вредност преузете обавезе увођења коришћења биогорива, уз кратке временске рокове за успостављање правне регулативе, система за контролу и верификацију порекла и квалитета биогорива, као и недостатак индустријских капацитета за производњу биогорива друге генерације, довело је до одступања од планиране динамике коришћења ове врсте ОИЕ у Републици Србији. Због тога се може очекивати да ће и у наредним годинама динамика коришћења биогорива бити нешто спорија од динамике предвиђене Акционим планом;

5) потребно је уложити додатне напоре да би се остварили циљеви у предвиђеном временском року;

6) катастрофалне поплаве које су задесиле Републику Србију и њен енергетски систем додатно ће отежати примену Директиве 2009/28/ЕЗ и планове у области обновљивих извора енергије.